

כשעת הפרעות התחבאו הרבה יהודים בכתי התפלה ובבית המרחץ, בחשבם שהבתים בעירות.

הרבה יהודים התחבאו בכתי התפלה ובבית המרחץ, בחשבם שהבתים הללו בטוחים מפני הרליקה, אך הפולנים חדרו גם אל הבתים הללו וחמסו את מעג הבסף, שנשאר בירי האמללים האלה. גם הבתים האלה לא נצלו מפני הרליקה והיו למאכלת אש.

ביום 12 יולי התעדרו הפולנים לעזוב את העיר, בלילה אור ליום 12 יולי, עברו מבית לבית ואספו נפש. היו מקרים שהריקו את הגפץ מהעששיות. כך עשו בביתה של מירקה קנטורוביץ וגם בהרבה בתים אחרים. בהפטיק לקחו בניזין, הרבה יהודים ראו כאשר החילים הציתו את הבתים באש. יהודים אחדים נסו לכבות את השרפה, אך החילים נרשו אותם. יהודי אחד דקרו בכידון.

בשרפה נזקו היהודים היותר אמידים. ארבעים ואחד בתים נכרתו באש. בתוכם גם בית אחד של רוסי. גם שני בתי התפלה עלו על המוקד, גם שלש עשרה חנויות וארבעים ושנים בנינים נשרפו.

(מולאום החקירה של 2-1 ליוני 1920).

אולנופול

(פלך חרסון).

הפרעות באולנופול התחילו בחדש פברואר, שנת 1919. פעם בפעם התנספו היהודים על העירה וחמסו ושרדו את בתי היהודים, כך נמשך המצב עד שיכבשה העיר על ידי חיל המועצה, אך שלטון המועצה לא האריך ימים, וכאשר החיל הארום אלץ לסגת אחור, התחילו ימים רעים ליהודי אולנופול. ביום 14 מאי, שנת 1919, פרצו העירה האטמים וזבולונטי ופשלי עם ניסוחיהם ובמשך שני ימים שדרו את העיר, אנסו נשים אחרות והרנו את כל מי שנפל לידם. נדרנו או עשרים נפשות, ביניהם הילדה של הרב פוקס, נשרה בת ארבע עשרה שנה. גם זקן בן שמונים שנה. מלבד אלה מתו אחר כך ששה אנשים מפצעים, בין החרונים היו שלשה יהודים מברשד, שבאו לאולנופול ומצאו פה את הקברם. הרבה מהנפצעים נשארו בעלי-מומים לכל ימי חייהם, כמה מהם הצליחו לזכות את חפשתם בכסף, אך היו גם מקרים, שהסיקריקים קבלו כפר נפש ואחר כך הוציאו את קרבנותיהם.

משאלו היה מורה לעם וסמוסניקי מיסודו של פטלורי וערך עתון באולנופול בשם כוליהי, גם הוציא פקדות. בימי פברואר ואפריל, כאשר התנספו היהודים על העיר, יצא הוא תמיד להגן על היהודים והבטיח להם, שכל זמן שהוא יהיה בעיר לא יהיו פרעות. אחר כך, כאשר הוא בעצמו, ביחד עם זבולונטי, ערכו פרעות בעיר, אמר משאלו, שהוא מתנקם ביהודים, מפני שהם מחתרים אל הרשות של המועצה. זבולונטי וניסוחיו חנו ביער הסמוך אל הכפר ליובומירקה, במרחק פרסאות אחדות מן העיר, ובכל יום שלח אל היהודים דרישות, שונות, בצרכי אכל, מנפים, לבנים ובגדים, והיהודים נאלצו למלואת כל פעם את דרישותיו בדיוק. כך רעץ זבולונטי את היהודים במשך כל הקיץ.

ביום כפור פרצו העירה כנופיות חדשות וחמסו את בתי היהודים. יש אומרים, שהסיקריקים היו אכזרי ליובומירקה, שהתחפשו בכנדי חילים; הם הרנו